

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding

Samenvatting

Op 22 maart 2019 werd het decreet houdende wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het instellen van een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, bekrachtigd. Het decreet is in werking treden op 5 mei 2019 maar staat toe dat de pelsdierhouderijbedrijven en de bedrijven die momenteel nog dieren houden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, hun activiteit kunnen verderzetten tot 30 november 2023 en wel onder specifieke voorwaarden.

Het ontwerpbesluit bepaalt de voorwaarden voor het indienen van een aanvraag tot vergoeding voor bestaande pelsdierhouderij- en foie grasbedrijven hetzij stopzetting, hetzij reconversie, de te volgen procedures voor de behandeling van de aanvragen en de berekening van de vergoedingen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Dierenwelzijn

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2019/107 werd op 28 februari 2019 verkregen.

Het advies van Inspectie van Financiën werd bekomen op 21 maart 2019.

- De eerste principiële goedkeuring vond plaats op datum van 29 maart 2019. In haar beslissing van 29 maart 2019 had de Vlaamse Regering de Vlaamse minister, bevoegd voor dierenwelzijn, gelast het ontwerp van besluit ter goedkeuring aan te melden bij de Europese Commissie in het kader van de

Europese staatssteunregels, en hem gelast over het ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State als hij oordeelt dat voornoemde goedkeuring geen aanleiding geeft tot fundamentele aanpassing van het door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

Een aanmelding aan de Europese Commissie op grond van artikel 108, derde lid Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) is slechts vereist indien het ontwerp een regeling bevat die staatssteun uitmaakt in de zin van artikel 107, eerste lid VWEU. De Vlaamse Regering is er, na grondige analyse, van overtuigd dat de in het ontwerp vervatte vergoedingsregeling voor stopzetting en reconversie geen staatssteun uitmaakt in de zin van laatstgenoemd artikel, en bijgevolg niet moet worden aangemeld, onder meer omdat ze geen selectief voordeel oplevert voor de begunstigden. Dit standpunt werd ook informeel besproken met de diensten van de Europese Commissie.

Het ontwerp is dan ook niet aangemeld en bevestigt het standpunt van de Vlaamse Regering dat er geen aanmelding vereist is.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

- Op 22 maart 2019 werd het decreet houdende wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het instellen van een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding, bekrachtigd. Hiermee wordt met onmiddellijke ingang een verbod ingevoerd op het opstarten, exploiteren of aanhouden van houderijen waar pelsdieren of dieren gehouden voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding worden gehouden.

Voor bestaande bedrijven voorziet het decreet een overgangsperiode tot 1 december 2023. Daarnaast machtigt het decreet de Vlaamse Regering om vergoedingen toe te kennen voor een bedrijfsstopzetting of een bedrijfsreconversie. Met dit ontwerpbesluit wordt uitvoering gegeven aan deze bepalingen. De ontworpen regeling is gebaseerd op het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting.

Het ontwerpbesluit bepaalt de voorwaarden voor het indienen van een aanvraag tot vergoeding voor hetzij stopzetting, hetzij reconversie, de te volgen procedures voor de behandeling van de aanvragen en de berekening van de vergoedingen.

- Situatie op vandaag voor de pelsdierhouderijsector:

De pelsdierhouderijsector bevindt zich momenteel in een uiterst moeilijke situatie en is zelf vragende partij om het besluit snel te laten goedkeuren. BEFFA (= Belgische vereniging van pelsdierenhouders) laat weten dat er door de inwerkingtreding van het decreet voor de betrokken bedrijven geen enkele mogelijkheid is om nog een financiering te krijgen. Daarbovenop krijgen de betrokkenen nog eens te maken met de onmogelijkheid om hun pelzen te verkopen door de zeer ernstige wereldwijde crisis door het Corona virus (COVID 19), die de normale handel onmogelijk maakt op heden. Zo zijn er al sinds de uitbraak in China in januari 2020 geen veilingen meer geweest. De combinatie van al die factoren maakt dat de dieren die in de aankomende lente geboren zullen worden wellicht niet meer gevoed kunnen worden wegens gebrek aan inkomsten en geen vooruitzichten op een vergoeding.

2.2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1:

Met dit artikel worden enkele termen gedefinieerd.

Artikel 2:

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een vergoeding voor bedrijfsstopzetting toekent aan pelsdier-, eenden- en ganzenhouderijen. Verder bepaalt dit artikel de voorwaarden waaraan de betrokken houderijen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een vergoeding.

Artikel 3:

Artikel 3 legt de uiterste datum voor het indienen van een voor een vergoeding voor bedrijfsstopzetting vast op 30 november 2023. Verder bepaalt dit artikel dat de aanvraag wordt ingediend bij de landcommissie en welke documenten bij de aanvraag gevoegd moeten worden.

Artikel 4:

Dit artikel beschrijft de procedure en de termijnen voor het beoordelen van de volledigheid en de ontvankelijkheid van de aanvraag.

De beoordeling van de volledigheid wordt binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag afgerond. De landcommissie kan hiervoor bijkomende stukken en inlichtingen vragen en een plaatsbezoek uitvoeren. Als de aanvrager niet ingaat op de vraag om bijkomende stukken of inlichtingen te bezorgen of een plaatsbezoek toe te staan, wordt de behandeling van de aanvraag geschorst of stopgezet.

Binnen de zes maanden na ontvangst van de aanvraag, beslist de landcommissie, in overleg met de dienst Dierenwelzijn, of de aanvrager in aanmerking komt voor een vergoeding.

Artikel 5:

Dit artikel bepaalt dat de landcommissie binnen de vier maanden na de melding van de ontvankelijkheid van de aanvraag een aanbod voor vergoeding doet aan de aanvrager. De aanvrager dient binnen de zes maanden na ontvangst van het aanbod mee te delen of hij dit aanvaardt. Indien hij niet reageert binnen deze termijn, wordt het aanbod geacht geweigerd te zijn.

Artikel 6:

Artikel 6 voorziet de mogelijkheid voor de aanvrager om, binnen 18 maanden na de melding van de ontvankelijkheid, nieuwe bewijsstukken voor te leggen van uitzonderlijke, niet-voorzienbare kosten verbonden aan de bedrijfsstopzetting. De landcommissie beslist binnen drie maanden na ontvangst van deze stukken of ze een tweede aanbod doet. Dit aanbod kan enkel betrekking hebben op onvoorzienbare kosten voor bodemsanering, bodemstabiliteit of archeologie en kan enkel kosten betreffen die niet via andere overheidsinstrumenten gesubsidieerd kunnen worden.

Wanneer de landcommissie een tweede aanbod doet, deelt de aanvrager binnen de drie maanden mee of hij dat aanbod aanvaardt. Indien hij niet reageert binnen deze termijn, wordt het aanbod geacht geweigerd te zijn.

Artikel 7:

Dit artikel regelt de beroepsprocedure wanneer de aanvrager niet akkoord gaat met het aanbod. In dat geval kan hij binnen de zes maanden beroep aantekenen bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). De VLM beslist binnen de drie maanden of een nieuw aanbod gedaan moet worden.

Artikel 8:

Artikel 8 bepaalt dat de aanvrager zijn aanvraag op elk moment kan intrekken, zolang hij het aanbod niet heeft aanvaard.

Artikel 9:

Overeenkomstig dit artikel brengt de landcommissie de dienst Dierenwelzijn op de hoogte van het akkoord van de aanvrager met het aanbod.

Artikel 10:

Artikel 10 regelt de betaling van de vergoeding. De aanvrager dient binnen een jaar na zijn akkoord met het aanbod de aanvraag tot betaling in bij de landcommissie. Hij voegt de nodige bewijsstukken bij zijn aanvraag. De landcommissie vordert de betaalde vergoeding en de werkingskosten voor de behandeling van de aanvraag terug van de dienst Dierenwelzijn.

Artikel 11:

Dit artikel bepaalt de berekening van de vergoeding.

Overeenkomstig paragraaf 1 wordt de vergoeding voor het verlies van gebruik van onroerende goederen waarvan het gebruik naar aanleiding van de bedrijfsstopzetting wordt stopgezet, berekend op basis van de vergoedingsregels voor onteigening ten algemene nutte.

Paragraaf 2 regelt de berekening van de vergoeding voor de directe en indirecte kosten, met inbegrip van de kosten voor sloop van bedrijfsgebouwen, en het inkomensverlies die gepaard gaan met de bedrijfsstopzetting. Het gaat hierbij om kosten zoals de administratieve kosten verbonden aan de bedrijfsstopzetting, het opkuisen van de bedrijfsgebouwen en eventuele energie- of personeelskosten die nog tijdelijk doorlopen tijdens het opkuisen van de gebouwen. De sloopvergoeding bedraagt maximaal 40% van de geschatte investering, te verhogen met maximaal 20% in de gevallen voorzien in artikel 14, lid 13, van verordening (EU) nr. 702/2014.

Met paragraaf 3 wordt de degressiviteit van de vergoeding ingevoerd, waarbij de vergoeding vermindert met 10% per jaar vanaf 1 april 2021. De datum van indiening van de aanvraag geldt als referentiedatum.

Met paragraaf 4 wordt de vergoeding beperkt tot investeringen gedaan voor de inwerkingtreding van het besluit.

Paragraaf 5 vermeldt dat de landcommissie bij de berekening van de vergoeding voor de bedrijfsstopzetting rekening houdt met de aan de dienst gedane melding overeenkomstig artikel 9ter en 9sexies van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 12:

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een vergoeding voor bedrijfsreconversie toekent aan pelsdier-, eenden- en ganzenhouderijen. Verder bepaalt dit artikel de voorwaarden waaraan de betrokken houderijen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een vergoeding.

Artikel 13:

Artikel 13 legt de uiterste datum voor het indienen van een voor een vergoeding voor bedrijfsreconversie vast op 30 november 2023. Verder bepaalt dit artikel dat de aanvraag wordt ingediend bij de landcommissie en welke documenten bij de aanvraag gevoegd moeten worden.

Artikel 14:

Dit artikel beschrijft de procedure en de termijnen voor het beoordelen van de volledigheid en de ontvankelijkheid van de aanvraag.

De beoordeling van de volledigheid wordt binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag afgerond. De landcommissie kan hiervoor bijkomende stukken en inlichtingen vragen en een plaatsbezoek uitvoeren. Als de aanvrager niet ingaat op de vraag om bijkomende stukken of inlichtingen te bezorgen of een plaatsbezoek toe te staan, wordt de behandeling van de aanvraag geschorst of stopgezet.

Binnen de zes maanden na ontvangst van de aanvraag, beslist de landcommissie, in overleg met de dienst Dierenwelzijn, of de aanvrager in aanmerking komt voor een vergoeding.

Artikel 15:

Dit artikel bepaalt dat de landcommissie binnen de vier maanden na de melding van de ontvankelijkheid van de aanvraag een aanbod voor vergoeding doet aan de aanvrager. De aanvrager

dient binnen de zes maanden na ontvangst van het aanbod mee te delen of hij dit aanvaardt. Indien hij niet reageert binnen deze termijn, wordt het aanbod geacht geweigerd te zijn.

Artikel 16:

Artikel 16 voorziet de mogelijkheid voor de aanvrager om, binnen 18 maanden na de melding van de ontvankelijkheid, nieuwe bewijsstukken voor te leggen van uitzonderlijke, niet-voorziene kosten verbonden aan de bedrijfsreconversie. De landcommissie beslist binnen drie maanden na ontvangst van deze stukken of ze een tweede aanbod doet. Dit aanbod kan enkel betrekking hebben op onvoorziene kosten voor bodemsanering, bodemstabiliteit of archeologie en kan enkel kosten betreffen die niet via andere overheidsinstrumenten gesubsidieerd kunnen worden.

Wanneer de landcommissie een tweede aanbod doet, deelt de aanvrager binnen de drie maanden mee of hij dat aanbod aanvaardt. Indien hij niet reageert binnen deze termijn, wordt het aanbod geacht geweigerd te zijn.

Artikel 17:

Dit artikel regelt de beroepsprocedure wanneer de aanvrager niet akkoord gaat met het aanbod. In dat geval kan hij binnen de zes maanden beroep aantekenen bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). De VLM beslist binnen de drie maanden of een nieuw aanbod gedaan moet worden.

Artikel 18:

Artikel 8 bepaalt dat de aanvrager zijn aanvraag op elk moment kan intrekken, zolang hij het aanbod niet heeft aanvaard.

Artikel 19:

Overeenkomstig dit artikel brengt de landcommissie de dienst Dierenwelzijn op de hoogte van het akkoord van de aanvrager met het aanbod.

Artikel 20:

Artikel 20 regelt de betaling van de vergoeding. De aanvrager dient binnen drie jaar na zijn akkoord met het aanbod de aanvraag tot betaling in bij de landcommissie. Hij voegt de nodige bewijsstukken bij zijn aanvraag. De landcommissie vordert de betaalde vergoeding en de werkingskosten voor de behandeling van de aanvraag terug van de dienst Dierenwelzijn.

Artikel 21:

Dit artikel bepaalt de berekening van de vergoeding.

Overeenkomstig paragraaf 1 wordt de vergoeding voor het verlies van gebruik van onroerende goederen waarvan het gebruik naar aanleiding van de bedrijfsreconversie wordt stopgezet, berekend op basis van de vergoedingsregels voor onteigening ten algemene nutte.

Paragraaf 2 regelt de berekening van de vergoeding voor de directe en indirecte kosten, met inbegrip van de kosten voor sloop van bedrijfsgebouwen, en de investeringen die gepaard gaan met de bedrijfsreconversie. Het gaat hierbij om kosten zoals de administratieve kosten verbonden aan de bedrijfsreconversie, kosten inzake bodemstabiliteit of archeologie en eventueel het opkuisen van bedrijfsgebouwen die een andere functie zullen krijgen zonder investering.

De reconversievergoeding bedraagt maximaal 40% van de geschatte investering, te verhogen met maximaal 20% in de gevallen voorzien in artikel 14, lid 13, van verordening (EU) nr. 702/2014.

Met paragraaf 3 wordt de degressiviteit van de vergoeding ingevoerd, waarbij de vergoeding vermindert met 10% per jaar vanaf 1 april 2021. De datum van indiening van de aanvraag geldt als referentiedatum.

Met paragraaf 4 wordt de vergoeding beperkt tot investeringen gedaan voor de inwerkingtreding van het besluit.

Paragraaf 5 vermeldt dat de landcommissie bij de berekening van de vergoeding voor de bedrijfsreconversie rekening houdt met de aan de dienst gedane melding overeenkomstig artikel 9ter en 9sexies van de Dierenwelzijnswet.

Artikel 22 en 23:

Met deze artikels wordt het KB van 25 april 1994 houdende uitvoering van artikel 36, 10°, van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, met ingang van 1 december 2023 opgeheven.

Artikel 24:

De Vlaamse minister bevoegd voor dierenwelzijn wordt belast met de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De weerslag van het voorstel op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap volgt uit de bepalingen van het decreet van 22 maart 2019 houdende wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het instellen van een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding. Het voorontwerp dat tot dit decreet heeft geleid, werd gunstig geadviseerd door de Inspectie van Financiën en kreeg het akkoord van de minister bevoegd voor Begroting.

De weerslag van het voorliggende ontwerp op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap is identiek aan deze van het voormelde decreet. In de nota aan de Vlaamse Regering aangaande het voorontwerp dat heeft geleid tot voormeld decreet, staat in dit verband het volgende te lezen:

“Een eerste parameter om de budgettaire weerslag van dit regelgevend werk in te schatten betreft het aantal bedrijven die gevat worden door dit decreet. Er zijn in Vlaanderen 17 pelsdierhouderijen en 1 bedrijf dat bezig is met productie van foie gras door middel van dwangvoeding. De uit te keren vergoeding aan de houderijen bestaat uit:

1° voor een bedrijfsstopzetting:

- a) een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen dat gepaard gaat met de bedrijfsstopzetting;
- b) een vergoeding voor de directe en indirecte kosten die gepaard gaan met de bedrijfsstopzetting;

2° voor een bedrijfsreconversie:

- a) een vergoeding voor het verlies van het gebruik van onroerende goederen dat gepaard gaat met de bedrijfsreconversie;
- b) een vergoeding voor de directe en indirecte kosten en de investeringen die gepaard gaan met de bedrijfsreconversie.

Op basis van de jaarrekeningen 2017, 2016, 2015 en KWIN 2017 – 2018 en enkele indicatieve kengetallen werd voor enkele bedrijven een indicatieve raming gemaakt van de vergoeding. De berekening van

de vergoeding voor verlies aan gebruik werd gemaakt volgens vergoedingsregels voor onteigening ten algemene nutte.

1. Winstverlies
2. Verlies op materiaal en gebouwen
3. Verlies op dieren: Dit is een vergoeding voor het op een economisch nadelig tijdstip verkopen van de dieren (in dit geval de pelzen). Daar in het ontwerp van decreet rekening werd gehouden met de jaarcyclus in de pelsdierhouderij, is er geen verlies op dieren.

In functie van deze indicatieve berekeningen werden de nodige kredieten voorzien op MBU-3MFF2AI-WT. In het kader van eventuele beleidsopportunities binnen het beleidsveld Dierenwelzijn werd bij de begrotingsaanpassing 2018 een overschrijvingsbepaling ingeschreven zodat de vereiste kredieten kunnen toegevoegd worden aan de dierenwelzijnsbegroting. Bij de berekening van de vereiste kredieten werd abstractie gemaakt van de degressiviteit van de vergoeding.”

Met het ministerieel besluit van 24 september 2018 houdende de herverdeling van begrotingsartikelen van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2018, werden de voorziene kredieten herverdeeld van begrotingsartikel MBU-3MFF2AI-WT naar begrotingsartikel QBO-1QFF2MA-WT.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 21 maart 2019.

De Inspectie van Financiën formuleert in haar advies drie opmerkingen:

- In het ontwerp is, net als bij de landinrichting, voorzien dat de uitbetaling aan de betrokken landbouwers gebeurt door de landcommissies, waarna de VLM het uitbetaalde bedrag terugvordert van de dienst Dierenwelzijn. IF stelt de vraag of de uitbetaling niet beter rechtstreeks door de dienst Dierenwelzijn zou gebeuren. Deze suggestie wordt niet gevolgd. De voorgestelde procedure, waarbij de volledige afhandeling van het dossier, van bij de indiening van de aanvraag tot en met de uitbetaling in handen is van een enkele instantie, zorgt ervoor dat de finale uitbetaling zo snel mogelijk kan gebeuren, zonder vertraging omwille van het doorsturen van dossiers. Bovendien krijgen de betrokken landbouwers op deze manier slechts te maken met een enkele instantie, wat de procedure voor hen duidelijker maakt.
- IF adviseert om de mogelijkheid voor de VLM om de werkingsmiddelen, ingezet voor de behandeling van de dossiers, terug te vorderen van de dienst Dierenwelzijn te schrappen. Een dergelijke terugvordering gebeurt echter ook in het kader van de landinrichting. Het ontwerp werd dan ook niet gewijzigd.
IF merkt op dat, indien de mogelijkheid tot terugvordering wordt behouden, via een samenwerkingsovereenkomst tussen het Departement Omgeving en de VLM vastgelegd zal moeten worden hoe het terug te betalen bedrag berekend zal worden.
Dergelijke afspraken zullen uitgewerkt worden.
- IF merkte op dat de toegewezen VAK in het kader van dit dossier ook gevolgd zullen moeten worden door bijkomende VEK en dat in de initiële begroting 2019 nog geen bijkomende VEK zijn voorzien.
De nodige VEK wordt ingeschreven bij de BA 2020.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende ontwerp veroorzaakt geen bijkomende controles of andere taken voor de overheid. Voorliggend voorstel heeft dan ook geen weerslag op het personeelbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend voorstel heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit dient voor advies te worden voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist

1. haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het dierenwelzijn, te gelasten het advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Bijlagen:

- (Bijlage 1) ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende een verbod op het houden van pelsdieren en op het houden van dieren voor de productie van foie gras door middel van dwangvoeding;
- (Bijlage 2) het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 21/03/2019.